

בס"ד תאריך עדכון: 15.5.19

דיני חוזים

Contract Law

93-459-02

חנן אדד, עו"ד

סוג הקורס: הרצאה

היקף שעות: 1 ש"ש

סמסטר: א'

שנת לימודים: תש"פ

דואר אלקטרוני: יימסר בשיעור

שעות-קבלה: בתיאום מראש בימים בהם מתקיים הקורס.

אתר הקורס באינטרנט: באמצעות מערכת "למידה" (Moodle).
* הסבר יינתן בתחילת הקורס!

א. מטרת הקורס :

עקרונות בסיסיים ומושגי יסוד - מטרת הקורס היא להקנות ללומד עקרונות בסיסיים ומושגי יסוד בדיני חוזים.

יישומים מעשיים – מטרת הקורס הקניית כלים בסיסיים בתחום החוזים, הכוללים בין היתר הבנה וחשיבה משפטית, והפקת המרב מסיטואציות שונות.

ב. תוכן הקורס:

הקורס יעסוק, בין היתר, בחלק מהסוגיות הבאות: תורת המשפט, מערכת המשפט, שפיטות, זכויות וחובות משפטיות ודרכי יצירתן, מהות החוזה, כריתת חוזה, זיכרון דברים חובת תום הלב בשלב המו"מ לכריתתו, פיצויים, מכרזים, חוזים מסחריים פגמים בכריתת חוזה ביטול אכיפה, תרופות בשל הפרת חוזה ובשל הפרת חובת תום הלב בקיומו, עוגמת נפש וכו'.

מהלך השיעורים:

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים מרוכזת בטבלה שלהלן :
*** לתשומת ליבכם, מספרי הפרקים (הסעיפים) מופיעים תחת סעיף ביביליוגרפיה
בסילבוס זה (1-25).

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת לפני כל שיעור מחולקת לפרקים ותתי נושאים	הערות
1	מבוא - המשפט האזרחי דיני חיובים ודיני חוזים כללי מקומם של דיני החוזים במשפט, תיאוריות עיקריות בדיני חוזים.	פרק 25 – מאמר 5	
2	המשך מקורות + עקרונות יסוד, שומרי הסף	פרק 25 מאמר 7 1 א, ה	
3	הצעה וקיבול	פרק 5 א-ב, ח, יא, יב	
4	מסוימות /גמירות דעת, זיכרון דברים	פרק 2 ס' א פרק 5 ח פרק 2 ס' ב- פרק 3 ס' א, ב, ה, ו	
	תום לב במשא ומתן	פרק 6 א-ג' וכן ד-ה פרק 7 א-ד, ו, יד'	
5	תום לב בקיום החוזה	פ' 8 א-ב	
6	צורת החוזה, תמורה והסתמכות	פרק 4. א, ב, ד, ה, ג'	
7	פירוש והשלמה של חוזים	פרק 11 א, ב, ה	
8	פגמים בכריתת החוזה/התערבות בחוזה	פרק 9 א, ב, ג, ד, ח פרק 10 א, ה, ח, ט, י, יא, יד	

	פרק 22 ס' א' ט, יא	תרופות בשל הפרת חוזה פיצויים	9
	פ'19 א, ג, ו, יב' פ'20 א, יא, ד, ח	תרופת הביטול אכיפה	10-11
	פרק 24 ס' א, ב, ח, ט, י	נזק לא ממוני /עוגמת נפש	12
	14 א, ד פרק 13 א, ג+ד	סיקול חוזה/חוזה פסול / שיעור חזרה למבחן	13
רשות	פרק 15 א, ב, ה	- ריבוי חייבים ונושים / תניות מכללא	14

ג. דרישות קדם:

אין

ד. חובות הקורס:

נוכחות חובה

דרישות קריאת חומר לפני כל שיעור

ה. מרכיבי הציון הסופי:

מרכיבי הציון הסופי : 100% בחינה

בונוס עד 10 נק' [מעבר לציון עובר] וזאת אך עבור נוכחות מלאה פעילה ומכבדת, בשיעורים

בתרגילים¹

ציון עובר בקורס: 60.

ו. ביבליוגרפיה: (חובה)

חקיקה

ספרי הקורס פרקים נבחרים כמפורט בכל אחד מהפרקים 1-24 .

פסקי דין פרקים 2-41 בהתאם להנחיות שיועברו בכיתה .

מאמרים המפורטים בפרק 25 7-1 בהתאם להנחיות שיועברו בכיתה .

חוק החוזים (חלק כללי) תש"ג 1973

ספרי הקורס ;

א. ג' שלו, דיני חוזים – החלק הכללי (תשס"ה)

ב. ד. פרידמן, נ. כהן, חוזים (חלק א' תשנ"א, חלק ב' תשנ"ג, חלק ג' תשס"ד, חלק ד' תשע"א).

ג. פסיקה כפי שתועבר בשיעור וכמפורט בפרקים 1-23 .

¹ בקורס חובת נוכחות . חובת השלמת הקורס תהיה בנסיבות היעדרות העולה על 20% בונוס הינו ע"ס הערכת מרצה והוא נוסף לציון, השתתפות פעילה הינה על פי התרשמות והערכת המרצה מבוססת על מכלול נתוני הסטודנט בתוכם קריאת חומר אקדמי כהכנה לשיעור, סיכום השיעורים, השתתפות תורמת ומשמעותית בדיונים שיערכו בשיעור, העברת רפרט על אחד מפסקי הדין או המאמרים, נוכחות מלאה, [מובהר כי היעדרות בכלל ואף מוצדקת לא תאפשר הערכה של מרכיב זה] .

1. שומרי הסף - כוונה ליצור יחסים משפטיים - כשרות משפטיות :

- א. ע"א 3833/93 לוינ' לוינ, פ"ד מח(2) 862;
- ב. ג. ע"א 112/79, שרף נ' אבער, פ"ד לד (3) 178.
- ג. ע"א 319/65, דוד אלבלדה וישראל עזריאלי נ' חברת האוניברסיטה, פ"ד כ(1) 206
- ד. רע"א 46/94, אילה זקס אברמוב נ' הממונה על מרשם המקרקעין, פ"ד נ(2) 202.
- ה. ע"א 338/65, מדינת ישראל נ' יום טוב קראסניאנסקי, פ"ד כ(2) 281.
- ו. סעיפים 1 - 10 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב - 1962.
- ז. סעיפים 4 ו- 5 לחוק החברות, תשנ"ט - 1999.

2. עדות על גמירות דעת: [ג"ד]

- א. פרק א' לחוק החוזים (חלק כללי); גבריאלה שלו, דיני חוזים – החלק הכללי (תשס"ה) 177-171, 187-191, 197-203 (להלן: שלו, תשס"ה);
- ב. ע"א 158/77 רבינאי נ' חברת מן שקד, פ"ד לג(2) 281, פס' 9-1;
- ג. ע"א 7193/08 עדני נ' דוד, מיום 18.7.2010.
- ד. ע"א 10859/07 חברה קדישא גחש"א נ' לוי, פס"ד מיום 22.1.2012.
- ה. ע"א 440/75, זנדבנק נ' דנציגר ואח', פ"ד ל (2) 260.
- ו. ע"א 3601/96, עמית בראשי נ' עזבון המנוח זלמן בראשי ז"ל, פ"ד נב (2) 582.
- ז. ע"א 1932/90, פרץ בוני הנגב נ' בוחבוט, פ"ד מז (1) 357

3. הדרישה להצעה מסוימת, השלמת פרטים, זיכרון דברים:

- א. סעיפים 2, 5 ו- 26 לחוק החוזים (חלק כללי) תש"ל-ג - 1973.
- ב. ע"א 1049/94, דור אנרגיה נ' חאג' אחמד סמיר, פ"ד נ (5) 820.
- ג. רע"א 4976/00 בית הפסנתר נ' מור ואח', פ"ד נו(1) 577.
- ד. ע"א 440/75, זנדבנק נ' דנציגר ואח', פ"ד ל (2) 260.
- ה. ע"א 649/73 קפולסקי נ' גני גולן בע"מ, פ"ד כח(2) 291 (1974).
- ו. ע"א 158/77 רבינאי נ' חברת מן שקד בע"מ, פ"ד לג(2) 281 (1979).
- ז. ע"א 252/78 ברון נ' מנדיס טורס בע"מ, פ"ד לג(2) 437 (1979).
- ח. ע"א 579/83 זוננשטיין נ' אחים גבסו בע"מ, קבלני בנין, פ"ד מב(2) 278 (1988).
- ט. ע"א 692/86 יעקב בוטקובסקי ושות' - חברה לייבוא ולשיווק בע"מנ' גת, פ"ד מד(1) 57 (1989).
- י. ע"א 2143/00 לוינ' שילר, פ"ד נז(3) 193 (2003).
- יא. ע"א 7193/08 עדני נ' דוד (לא פורסם, 18.7.10).
- יב. ע"א 8566/06 אמריקר שירותי ניהול וייעוץ (1987) בע"מ נ' מליבו-ישראל בע"מ ואח' (טרם פורסם, 8.11.09).
- יג. ע"א 10489/09 א. נץ ניהול ואחזקות בע"מ נ' אלוף (טרם פורסם, 6.9.11).

4. צורת החוזה:

- א. סעיף 23 לחוק החוזים (חלק כללי) תש"ל-ג - 1973. שלו, תשס"ה, 377-390
- ב. סעיף 8 לחוק המקרקעין, תשכ"ט - 1969.
- ג. ע"א 726/71 גרוסמן את ק.ב.ק. נ' עזבון בידרמן, פ"ד כו(2) 781, פס' 11-1, 15
- ד. ע"א 235/75 קאדרי נ' מסדר אחיות צ'רלס הקדוש, פ"ד ל(1) 800;
- ה. ע"א 252/78 ברון נ' מנדיס טורס, פ"ד לג(2) 437, פס' 5;
- ו. ע"א 196/87 שויגר נ' לוי, פ"ד מו(3) 2, פס' 6 של גולדברג;
- ז. ע"א 692,693/86 בוטקובסקי ושות' נ' גת, פ"ד מד(1) 57, פס' 14;
- ח. ע"א 986/93 קלמר נ' גיא, פ"ד נ(1) 185
- ט. ע"א 2143/00 לוינ' שולר, פ"ד נז(3) 193
- י. ע"א 8234/09 שם טוב נ' פרץ, פס"ד מיום 21.3.2011
- יא. ע"א 649/73, קפולסקי נ' גני גולן, פ"ד כח(2) 291
- יב. ע"א 3833/93 לוינ' לוינ, פ"ד מח(2) 862;
- יג. שלו, תשס"ה, 137-139;
- יד. שירלי לרנר "דיני חוזים – מגמות והערכה" משפטים כא (תשנ"א) 33, 33-46.

5. הצעה וקיבול:

- א. סעיפים 1 - 11, ו - 60 לחוק החוזים (חלק כללי) תש"ל - 1973.
 ב. שלו, תשס"ה, 177-181, 187-210, 215-236.
 ג. ע"א 374/64 רוזנר נ' מגן דוד אדום פ"ד יח(4) 640 (1964).
 ד. ע"א 440/75 זנדבנק נ' דנציגר ואח', פ"ד ל(2) 260 (1976).
 ה. ע"א 290/80 ש.ג.מ. חניונים בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(2) 633 646-648 (1983).
 ו. ע"א 379/82 נוה-עם ברמת גן בע"מ נ' יעקובסון, פ"ד לח(1) 740 (1984).
 ז. ע"א 65/88 אדרת שומרון בע"מ נ' הולנגסוורת ג.מ.ב.ה. בע"מ, פ"ד מד(3) 600, 603-611 (פסקאות 1-19) (1990).
 ח. ע"א 1932/90 פרץ בוני הנגב בע"מ נ' בוחבוט, פ"ד מז(1) 357 (1993). (פסק דינו של הנשיא שמגר).
 ט. ע"א 1049/94 דור אנרגיה (1988) בע"מ נ' חמדן, פ"ד נ(5) 820 (1997).
 י. ע"א 3601/96 בראשי נ' עזבון המנוח זלמן בראשי ז"ל, פ"ד נב(2) 582 (1998).
 יא. ע"א 7824/95 תשובה ואח' נ' בר נתן פ"ד נה(1) 289 (1998).
 יב. רע"א 4976/00 בית הפסנתר נ' מור ואח', פ"ד נ(1) 577 (2001).

6. תום הלב

- א. עקרון תום-הלב – כללי; תחולה כרונולוגית, יחס לדינים אחרים, חוזה נספח.
 ב. סעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי) תש"ל - 1973:
 ג. שלו, דיני חוזים – החלק הכללי (תשס"ה), 89-105, 124-125, 156-163;
 ד. בג"צ 59/80 שירותי תחבורה ציבוריים באר שבע נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד לה(1) 828;
 ה. ד"נ 22/82 בית יולס נ' רביב, פ"ד מג(1) 441.

7. עיקרון תום הלב במו"מ/מו"מ לקראת כריתתו של חוזה

- א. ע"א 8144/00 עלריג נכסים (1987) בע"מ נ' ברנדר, פ"ד נז(1) 158.
 ב. ע"א 838/75 ספקטור נ' צרפתי, פ"ד ל"ב(1) 231.
 ג. ד"נ 22/82, בית יולס בע"מ נ' רביב משה ושות' בע"מ, פ"ד מג(1) 441.
 ד. ע"א 829/80 שכונ עובדים בע"מ נ' זפניק, פ"ד לז(1) עמי 579.
 ה. ע"א 4839/92 גנז נ' כץ, מח(4) 749.
 ו. ד"נ 7/81 פנידר נ' קסטרו, פ"ד לז(4) 673;
 ז. ע"א 829/80 שיכון עובדים נ' זפניק, פ"ד לז(1) 579;
 ח. ע"א 196/87 שויגר נ' לוי, פ"ד מו(3) 2, פס' 10 של שמגר, פס' 6 של גולדברג;
 ט. ע"א 6370/00 קל בניין נ' ע.ר.מ. רעננה, פ"ד נו(3) 289;
 י. ע"א 9447/06 פוקס נ' אלבס, פסק-דין מיום 25.3.2008
 יא. ע"א 434/07 פרינץ נ' אמירים, פסק-דין מיום 14.6.09
 יב. ע"א 2720/08 ז'אן נ' ליבמן, פסק-דין מיום 23.8.12
 יג. ע"א 579/83 זונשטיין נ' אחים גבסו, פ"ד מב(2) 278;
 יד. ע"א 986/93 קלמר נ' גיא, פ"ד נ(1) 185.

8. עקרון תום הלב בקיום החוזה

- א. ע"א 391/80 לסרסון נ' שכונ עובדים, פ"ד לח(2) 237, למעט פס' 2, 3, 5, 6 של בייסקי;
 ב. ע"א 144/87 מדינת ישראל נ' אינג' פבר, פ"ד מד(3) 769.

9. טעות והטעיה

- א. סעיף 14 - היסוד הנפשי של המטעה; טעות בכדאיות; הסתייגות הדעת שלו, תשס"ה, 297-300;
 ב. ע"א 440/75 זנדבנק נ' דנציגר, פ"ד ל(2) 260, פסקאות 1-3, 9;
 ג. ע"א 11/84 רבינוביץ נ' שלב - קואופרטיב להובלה, פ"ד מ(4) 533, פס' 1-7;
 ד. ע"א 221/86 כנפי נ' בית הדין לעבודה, פ"ד מא(1) 469
 ה. ע"א 2444/90 ארואסטי נ' קאשי, פ"ד מח(2) 513;
 ו. ע"א 2495/95 בן לולו נ' אטראש, פ"ד נא(1) 577, 577[ד-ו], 593[ג]-595[א], 598[ב]-599[ד], 602[ד]-605[ג];
 ז. דנ"א 2568/97 כנען נ' ממשלת ארצות הברית, פ"ד נז(2) 632, פס' 1-6, 16-19
 ח. ע"א 7168/03 חבר נ' עו"ד לביא כנאמן נגה אלקטרו טכניקה, פסק-דין מיום 26.9.05, פס' 1-3, 19-25, 31-46

10. כפייה ועושק

- א. שלו, תשס"ה, 338-328, 352-341 ;
ב. ע"א 784/81 שפיר נ' אפל, פ"ד לט(4) 149 ;
ג. ע"א 8/88 רחמים נ' אקספומדיה, פ"ד מג(4) 95 ;
ד. ע"א 1569/93 מאיה נ' פנפורד, פ"ד מח(5) 705 ,
ה. ע"א 5493/95 דיור לעולה נ' קרון, פ"ד נ(4) 509 ;
ו. ע"א 6234/00 ש.א.פ. נ' בנק לאומי, פ"ד נז(6) 769, פס' 18 ;
ז. ע"א 6296/05 כהן נ' כתון, פסק-דין מיום 5.8.07, פס' א-ג, ט, י, יג ;
ח. ע"א 8163/05 הדר חברה לביטוח נ' פלוני, פסק-דין מיום 6.8.07 ;
ט. ס' 3, 32 לחוק הגנת הצרכן ;
י. ס' 4, 7 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) ;
יא. ס' 58 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) ;
יב. ע"א 403/80 סאסי נ' קיקאון, פ"ד לו(1) 762 ,
יג. ע"א 10/81 כהן נ' גדע, פ"ד לז(4) 635 .
יד. ע"א 4839/92 גנז נ' כץ, פ"ד מח(4) 749

11. פירוש והשלמה של חוזים

- קריאה מראש :
א. סעיפים 24-26 לחוק החוזים (חלק כללי)
ב. ג. שלו, דיני חוזים – החלק הכללי (תשס"ה), 395-396, 400-427, 436-448 ;
ג. ע"א 554/83 "אתא" נ' עזבון זולוטוב, פ"ד מא(1) 282 ;
ד. ע"א 4628/93 מדינת ישראל נ' אפרופים, פ"ד מט(2) 265 .
ה. דנ"א 2045/05 ארגון מגדלי ירקות נ' מדינת ישראל, פסק-דין מיום 13.1.05
ו. ע"א 7379/03 ג.מ.ח.ל חברה לבניה 1992 נ' טהוליאן, פסק-דין מיום 10.9.2009
ז. ע"א 8836/07 בלמורל השקעות בע"מ נ' כהן, פסק-דין מיום 23.2.2010 ,
ח. ע"א 9551/04 אספן בניה ופתוח נ' מדינת ישראל, פסק-דין מיום 12.10.2009
ט. רע"א 3961/10 המוסד לביטוח לאומי נ' סהר, פס"ד מיום 26.2.2012

12. תניות פטור וחוזים אחידים

- א. חוק החוזים האחידים ;
ב. גבריאלה שלו, דיני חוזים, מהדורה שנייה (תשנ"ה) ע"מ 611-636 ;
ג. ע"א 148/77 רוט נ' ישופה, פ"ד לג(1) 617 ;
ד. ע"א 825/88 ארגון שחקני הכדורגל נ' ההתאחדות לכדורגל, פ"ד מה(5) 89 ;
ה. ע"א 294/91 חברת קדישא גחש"א נ' קסטנבאום, פ"ד מו(2) 464 ,
ו. רע"א 1185/97 יורשי ומנהלי עיזבון המנוחה מילגרום נ' מרכז משען, פ"ד נב(4) 145 .
ז. שלו, תשס"ה, 467-491, למעט פס' א.3 ;
ח. ע"א 495/80 ברקוביץ נ' קלימר, פ"ד לו(4) 57 ;
ט. ע"א 53/80 קיבוץ שניר נ' שרייטר, פ"ד לז(3) 189 ;
י. ע"א 464/81 מפעלי ברוך שמיר נ' הוך, פ"ד לז(3) 393 .
יא. ע"א 195/84 עיריית נהריה נ' ימין, פ"ד מ(3) 266 ;
יב. בג"צ 6231/92 זגורי נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד מט(4) 749, פס' 12-13 בלבד ;
יג. ע"א 4075/06 גליקמן נ' איזביצקי, פסק-דין מיום 18.2.2010 .

13. חוזה למראית-עין

- א. סעיפים 13, 30 ו-31 לחוק החוזים (חלק כללי) ;
ב. ג. שלו, דיני חוזים – החלק הכללי (תשס"ה), ע' 497-508, 533-546 ;
ג. ע"א 630/78 ביטון נ' מזרחי, פ"ד לג(2) 576 ;
ד. ע"א 3725/08 חזן נ' חזן, פס"ד מיום 3.2.2011

14. תקנת הציבור

- א. ג.שלו, דיני חוזים – החלק הכללי (תשס"ה), ע' 508-533;
 ב. בג"צ 1683/93 **יבין פלסט נ' בית הדין הארצי לעבודה**, פ"ד מז(4) 702;
 ג. ע"א 6601/96 **AES System נ' סער**, פ"ד נד(3) 850;
 ד. דנג"ץ 4191/97 **רקנט נ' בית-הדין הארצי לעבודה**, פ"ד נד(5) 330, פסי 32-10

15. קיזוז - ריבוי נושים - חיוב "יחד ולחוד"

- א. ס' 53 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג-1973.
 ב. סעיף 59(א) ו-59(ב) ס' 61 (ב) לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג-1973
 ג. ע"א 664/76 **רמט בע"מ נ' פיוניר קונקריט (ישראל) בע"מ**, פ"ד לב(1) 188, 193
 ד. ע"א 544/81, 604/81 **מנחם קיהל בע"מ נ' סוכנות מכונות לים התיכון בע"מ וערעור שכנגד**, פ"ד לו(3) 518, 522-521
 ה. ע"א 118/93 **גמבש חיים נ' בנק מרכנתיל לישראל בע"מ ואח'**, פ"ד מח(4) 463, 482-481
 ו. מ' מאוטנר, **קיזוז**, דיני חיובים – חלק כללי (ד' פרידמן – עורך. (1994) 468).
 ז. מ' דויטש, **ריבוי נושים**, דיני חיובים – חלק כללי (ד' פרידמן – עורך. (1994) 391-392).

17. האינטרסים המוגנים ע"י התרופות בשל הפרה

- א. ע"א 156/80 **ליפקין נ' דור הזהב**, פ"ד לט(3) 85, פסקה 8 לפסה"ד;
 ב. ע"א 3666,4012/90 **מלון צוקים נ' עיריית נתניה**, פ"ד מו(4) 45.

18. תרופות – כללי

- א. חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970, ובמיוחד סעיפים 1-2, 17-18.
 ב. ע"א 458/93 **פרטין נ' סלומון**, פ"ד מז(5) 537;
 ג. ע"א 444/94 **אורות ייצוג אומנים נ' עטרי**, פ"ד נא(5) 241, פסי 1-2, 7-11.
 ד. ד"נ 20/82 **אדרס חומרי בניה בע"מ נ' הרלו אנד ג'ונס ג.מ.ב.ה**, פ"ד מב(1) 221, 233-234, 266-280 (1988).
 ה. ע"א 4956/90 **פוזג חברה לשיווק בע"מ נ' גזית הדרום בע"מ**, פ"ד מו(4) 35 (1992).
 ו. ע"א 5630/90 **תדמור נ' ישפאר חברה אלקטרונית למסחר בע"מ**, פ"ד מז(2) 517 (1993).

19. תרופת הביטול

- א. סעיפים 6-9 לחוק התרופות.
 ב. ד"נ 44/75 **ביטון נ' פרץ**, פ"ד ל(3) 581 (1976).
 ג. ע"א 430/79 **בנישתי נ' ששון**, פ"ד לה(2) 400 (1981). ד. ע"א 9371/00 **אלבשארה לעידוד תיירות בע"מ נ' קוסטודיה פרנציסקנה דה טרה סנטה**, פ"ד נו(4) 798 (2002).
 ה. ע"א 1518/01 **פורת נ' זיידה** (לא פורסם, 21.7.03).
 ו. ע"א 11054/05 **סגל נ' דניה סיבוס חברה לבנייה בע"מ** (לא פורסם, 23.2.10).
 ז. ע"א 8728/07 **אגריפרם אינטרנשיונל בע"מ נ' מאירסון** (לא פורסם, 15.7.10).
 ח. ע"א 3496/08 **מכון אקסטרא לרישוי רכב בע"מ נ' המכללה הארצית להכשרה מקצועית סכנין בע"מ ואח'** (לא פורסם, 16.11.10).
 ט. ע"א 623/10 **כהן נ' אטיה** (לא פורסם, 21.3.12).
 י. ע"א 71/75 **מרגליות נ' אברבנאל**, פ"ד כט(2) 652;
 יא. ע"א 91/75 **פרץ נ' ביטון**, פ"ד ל(1) 367;
 יב. רע"א 7956/99 **שיכון ופיתוח לישראל נ' עיריית מעלה אדומים**, פ"ד נו(5) 779;
 יג. ע"א 1368/02 **צמנטכל ב. קוטיק נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(1) 516;
 טו. ע"א 2825/97 **אבו זייד נ' מקל**, פ"ד נג(1) 402;
 טז. ע"א 741/79 **כלנית השרון נ' הורוביץ**, פ"ד לה(3) 533; ע"א 1846/92 **לוי נ' מבט**, פ"ד מז(4) 49;
 יז. ע"א 2702/92 **גינזברג נ' בן יוסף**, פ"ד מז(1) 540, פסי 1-3, 6-12, 15;

יח. ע"א 7379/03 ג.מ.ח.ל חברה לבניה 1992 נ' טהוליאן, פסק-דין מיום 10.9.2009, פסי' 77-58

20. תרופת האכיפה

- א. גבריאלה שלו ויהודה אדר, דיני חוזים – התרופות: לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי (2009), פסי' 6.27-6.24, 6.52-6.44, 6.66-6.60;
- ב. בג"צ 254/73 צרי חברה פרמצבטית נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד כח(1) 372
- ג. ע"א 289/78 אשד נ' לובר, פ"ד לג(1) 13
- ד. ע"א 48/81 פומרנץ נ' ק.ד.ש., פ"ד לח(2) 813
- ה. א' זמיר, חוק חוזה קבלנות, תשל"ד-1974 (ירושלים, תשנ"ה, בסדרה פירוש לחוקי החוזים בעריכת ג' טדסקי) 435-442, בעמ' 673-683
- ו. ע"א 3437/93 אגד, אגודה שיתופית לתחבורה בישראל נ' אדלר, פ"ד נד(1) 817, פסי' 2-1, 25-20;
- ז. בג"ץ 4485/08 אלישע נ' אוניברסיטת תל-אביב, פסק-דין מיום 5.10.2009
- ח. פיצויים; פסי"ד Hadley שלו ואדר, פסי' 7.02, 7.04, 7.18, 7.31-7.28, 7.37-7.35, 7.59, 7.78-7.66, 7.88-7.82, 7.90;
- Hadley v. Baxendale (1854) 9 Ex 341 [רשות]
- ט. ע"א 355/80 אניסימוב נ' מלון טירת בת שבע, פ"ד לה(2) 800;
- י. ע"א 462/81 שמחון נ' בכר חברה לבנין, פ"ד לט(1) 701;
- יא. ע"א 3666,4012/90 מלון צוקים נ' עיריית נתניה, פ"ד מו(4) 45
- יב. ע"א 7379/03 ג.מ.ח.ל חברה לבניה 1992 נ' טהוליאן, פסק-דין מיום 10.9.2009, פסי' 82
- יג. ע"א 8588/06 דלג'ו נ' אכ"א לפיתוח, פסק-דין מיום 11.11.2010
- שלו ואדר, פסי' 7.114-7.97;
- יד. ע"א 815/80 הרלו אנד ג'ונס נ' אדרס חומרי בניין, פ"ד לז(4) 225;
- טו. ע"א Eximin S.A 3912/90. נ' טקסטיל והנעלה איטל סטייל פרארי, פ"ד מז(4) 64
- טז. רע"א 2371/01 אינשטיין נ' אוסי, פ"ד נז(5) 787;

21. פיצויים: הלכת אדרס; פיצויים מוסכמים; הלכת ארבוס

22. פיצויים מוסכמים

- א. סעיף 15 לחוק התרופות; סעיפים 17, 19 לחוק החוזים האחידים, תשמ"ג-1983; סעיף 39 לחוק החוזים.
- ב. ע"א 205/67 כדורי נ' פוטרס, פ"ד כא(2) 317 (1967).
- ג. ע"א 79/80 וילנק נ' טל-ניר, פ"ד לו(3) 162, 164, 168 (1982).
- ד. ע"א 156/82 ליפקין נ' דור זהב בע"מ, פ"ד לט(3) 85, 97 (1985).
- ה. ע"א 18/89 חשל חברה למסחר ונאמנות בע"מ נ' פרידמן, פ"ד מו(5) 257, 263-264 (1992).
- 126/84 יצחקי נ' שור, פ"ד לח(3) 620, 627 (1984).
- ו. ע"א 539/92 זקן נ' זיזה, פ"ד מח(4) 89, 95-96 (1994).
- ז. ע"א 4481/90 אהרון נ' פרץ מ. בן גיאת חב' להנדסה ובניין, פ"ד מז(3) 427 (1993).
- ח. ע"א 3745/92 פסקל נ' מזרחי, פ"ד מח(2) 359, 363 (1993).
- ט. ד"נ 20/80 אדרס חומרי בניין נ' הרלו אנד ג'ונס, פ"ד מב(1) 221
- י. ע"א 8728/07 אגריפרס אינטרנשיונל נ' מאירסון, פסק-דין מיום 15.7.2010
- יא. ע"א 1632/98 ארבוס נ' אברהם רובינשטיין ושות' – חברה קבלנית, פ"ד נה(3) 913;
- יב. ע"א 4162/02 רנדור נ' דרור מהנדסים, פ"ד נח(4) 193, פסי' 3-1, 6-13.

23. קוגנטיות חוק התרופות

- א. ע"א 156/82 ליפקין נ' דור הזהב, פ"ד לט(3) 85;
- ב. ע"א 2454/98 לינדאור נ' רינגל, פ"ד נו(1) 22.

24. עוגמת נפש – נזק לא ממוני

- א. ס' 2 לפקודת נזיקין (נוסח חדש), תשכ"ח (1968).
- ב. סעיף 13 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970.

- ג. **Restatement of Torts (Supplements, 1948)**.
- ד. **William L. Prosser, Insult and Outrage, 44 Cal L Rev 40 (1956)**.
- ה. **Steven Shavell, Economic Analysis of Law, in the INTERNATIONAL ENCYCLOPEDIA OF THE SOCIAL AND BEHAVIORAL SCIENCES 8446, (Neil J. Smelser and Paul B. Baltes ed., 2001)**.
- ו. **ERNEST J. WEINRIB, TORT LAW 1-47 (2002)**.
- ז. **George P. Fletcher, Fairness and Utility in Tort Law, 85 HARV. L. REV. 537 (1972)**.
- ח. **Steven Croley and Jon Hanson, The Non pecuniary Costs of Accidents: Tort Damages for Pain and Suffering, 108 Harv. L. Rev. 1785 (1995)**.
- ט. נזקי ריקושטי" סעי' 35 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], תשכ"ח-1968 (להלן: פקודת הנזיקין).
- י. ט.רע"א 444/87 **אבו סרחאן עארף מקאבל מונהאר אלסוחה נ' עיזבון המנוח דוד דהאן ז"ל**, פ"ד מד(3) 397, פסי' 18 פסק דינו של **השופט שמגר** (1990).
- יא. ט.רע"א 5803/95 **ציון נ' צח**, פ"ד נא(2) 267 (1997).
- יב. ע"א 7836/95 **קופת חולים של ההסתדרות הכללית נ' עזבון המנוחה תמי קרן (און) ז"ל**, פ"ד נב(3) 199 (1998).
- יג. ד"ר רונן פרי, ריקושטים כלכליים - נזקים כלכליים טהורים, הנובעים מפגיעה רשלנית בגופו או ברכושו של צד שלישי או ברכוש שאין לו בעלים (2002).
- יד. ריבלין א', "פיצויים בגין נזק לא מוחשי ובגין נזק לא ממוני - מגמות הרחבה" יג. ספר שמגר - מאמרים ג', 34 וכן ט' שטרסברג-כהן "נזק נפשי לנפגע משני", ספר שמגר - מאמרים ג' 5, בעמ' 8.
- טו. גבריאלה שלו יהודה אדר דיני חוזים - התרופות, הוצאת לאור בע"מ התשס"ט 2009 ע"מ 299-304.

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

25. ספרות ומאמרים

1. אנגלרד. יצחק, "מוזכה שאינו אלא מזיק - מפלאי דיני ההשבה בעקבות הפרת חוזה", משפטים כז (תשנ"ו) 421.
2. זמיר, איל, "החווה הבלתי-חוקי ותוצאותיו - אחרי שלושים שנה" ספר דניאל - עיונים בהגותו של פרופסור פרידמן דניאל, בעריכת נ' כהן ו-ע' גרוסקופף 462-423 (2008);
3. זמיר איל, " השופט ברק ודיני החוזים: בין אקטיביזם לאיפוק, בין חופש החוזים לסולידאריות חברתית, בין שפיטה לאקדמיה" ספר ברק: עיונים בעשייתו השיפוטית של אהרן ברק 343, 343-381 (עורכים ראשיים א' זמיר, ב' מדינה, ס' פסברג, 2009).
4. מילר, אלן פרי רונן, מאמר על מקומו ומשמעותו של מושג תום הלב בדיני החוזים (2012).
5. מאוטנר, מנחם, סקירה התפתחותית של המשפט האזרחי במדינת ישראל כללים וסטנדרטים בחקיקה האזרחית החדשה - לשאלת תורת-המשפט של החקיקה, משפטים יז', תשמ"ח .
6. קרצ'מר דוד "פגמים ברצון ביצירת החווה: טעות והטעיה", קובץ ההרצאות בימי העיון לשופטים תשל"ה, בעריכת שי שטרית (ירושלים, תשל"ו) 107, 110-116.
7. שירלי רנר, "דיני חוזים - מגמות והערכה", משפטים כא (תשנא) 33-46.
8. שלו, גבריאלה. דיני חוזים: החלק הכללי, לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי (הוצאת דין, 2005).

חומר מחייב למבחן:

הוראות החוק, מחברת כיתה, פסקי דין תרגילים ומאמרים שהועברו במסגרת הקורס כולל בפרזנטציות וכן מאמרים ופס"ד המופעים בסילבוס.

ז. שם הקורס באנגלית:

Contract Law